

غنیبا اوزایکیذر

-1-

نک سا مان شو مان آ نک ما آ در کی ای اون

در

فی مه ر

فی مه ر ا ده روم او فم ا کل

بی من در

اودیکه رمانک امانه شو مانانک درنی (*)
در سنجیسی انم اوروم دکل ارسن
یا کنه سی امانک امانه یا اخله سی کلمه لی
آی قاراکلن اضم کیم دور دور لری

بسه او قدر امانک امان ماشرایانک فالوبی
کلبورسه نه فم فویلیلک اولوب
قوبلی بی نه فم امان نه در بونک فویلی
آی قاراکلن نه فم کیم دور دور لری

(*) درسه: درسه
اود ونجیلر تورکونی

غنیبا

دیر دی این دون او دن داغ مان ل بی دون او

دور دون دوی ر له من ددن ما آ نین ما آ شی یا زوم کو

اود ونجیلر امان داغده بودون ایندیر
کوزوم یاکی مانک امان ده رمن لری دوندیر
بودر بی امان افلاج اینمز اولدیر
اوترده بیل مانک امانه قابیر ملک من شنه
لهم آیریلن امانک امان لهم سودا وار بکنده (ده رسه: درسه)

دارالاحسان

کتابخانه عمومی دارالاحسان

(آلشهر) (مغنیسا) (ازمیر) (اوده مش) (آبدین) ده بو دفعه
طوبلا نیلان (۴۸) خلق تورکوسی ایله مؤسسسه مزده پیانو و قومپوزیسیون
معلمی جمال رشید بک خلق تورکولرینه عاقد بر مقدمه سنی حاویدر .

Kemal BATANAY
Naime BATANAY

دفتیر : ۳

QUARANTE - HUIT

CHANSONS POPULAIRES TURQUES

Recueillies

Dans les diverses provinces d'Anatolie avec une préface de

Djemat Rehid Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

Fascicule · III

ترتیب و تنظیم حق محفوظدر

استانبول

شهرزاده باشی : اوقاف اسلامیه مطبعه سی

۱۹۲۷

(دارالاحسان) ك نشریاتی

مؤسسسه من اك مشهور تورك بستانكارلردن یادكار قالان نفیس اثرلك ضیاعدن وقایه سی .
مقصودیه بونلك صلاحیتدار بر (هیئت علمیه) طرفندن تدقیق ایدیلوب یازیلان غایت صحیح
نوطه لرینی طبع ایتدیبرمكده اولوب شیمندی به قدر بو نوطه لرك (۹۸) نومروسی موقع انتشاره
قونولمشدر . بشر غروش قیابله یازیلده (شاملی اسکندر) مغازسنده صائیلده بولومشدر .

(دارالاحسان) طرفندن (قولومبیا) غراموفون و بلاق

وچالان اثرلر یاریسندن فضله سی نشر ایتدیكمز خلق شریقلری وبرقمی مؤسسسه من طرفندن
طبع دنشر ایتدیبریلان قلاسیق اثر اولق اوزره بتمش درت اولوب بونلك اسملرینی اشاغی به
یازیبورز . مجموعه منك انتشاری آننده مذکور بلاقلر صائیلنه چیقارلمش بولنه جقدر .

قلاسیق اثرلر

نوا ، پیشرو ، کلهذار پیشرو ، کلهذار ساز سماعیسی ، نهفت ساز سماعیسی ، شهناز آغیر
سماعی ، شهناز یوروك سماعی ، کلهذار آغیر سماعی ، کلهذار یوروك سماعی ، نوا یوروك سماعی ،
نهفت آغیر سماعی ، کلهذار بسته ، بسته نكار آغیر سماعی ، شهناز پیشرو ، نهفت پیشرو ، شهناز
بسته ، بسته نكار پیشرو ، بسته نكار ساز سماعیسی ، عجم عشیران پیشرو ، شهناز ساز سماعیسی ،
بسته نكار بسته ، بسته نكار یوروك سماعی ، نهفت بسته ، نهفت یوروك سماعی ، نوا ساز سماعیسی ،
عجم عشیران بسته ، عجم عشیران بسته ، عجم عشیران آغیر سماعی ، عجم عشیران یوروك سماعی ،
عجم عشیران ساز سماعیسی ، نوا بسته ، نوا آغیر سماعی ، نوا کار (ایکی بلاق) عرضبار بوسه لاک
بسته ، فرحفا بسته ، ساز سماعیسی ، شوق افزا ساز سماعیسی ، شهناز وکوکل دورماز آدلی
شرقی کبی صوك اوج بارچه یوز اون بش کشیلك احتفال هیئت طرفندن چاپمشدر .

آنادولو خلق تورکولری

ببک ، غریب آنام ، قیز بیکارده ، علم کیمه بازاره ، کوندوز بک زیبک ، قوزان اوغلو ،
کوندوز بک ، اولرینک اوتکی ، عممیلر ، انجه چایر ، بنمده خاره وار ، قیدیک یوللری ،
سورمه لیم ، قرقیل ، یشللندی ، آمی باغلام ، اورده ک صوده ، فندق ، کتن کوملک ،
اکین ا کدم ، قیزیل ایرماق ، صاری کلم ، اورفلی بی ، قره قویون ، آق قویون ، کلین هواسی ،
چادیر قوردم ، هووه کک یوللرنده ، کیک آوی ، اوزون اولور آفرلک بیجانی ، قاقاق ، یوروك
قیزی ، عینتاب کلین هواسی ، بوتور کولر بش کشیلك بر هیئت طرفندن بلاقه چاپمش و فوق العاده
بر سسس بونلره رفاقت ایتمشدر .

دالال کلامی

دالال کلامی

(آلاشهر) (مقنيسا) (ازمير) (اوده مش) (آيدن) ده بو دفعه
طوپلانيان (٤٨) خلق توركوسى ايله مؤسسهمزده بيانو وقوموزيسيون
معلمى جمال رشيد بلك خلق توركولرينه تاند برمقده سنى حاويدر .

دقتر : ٣

QUARANTE - HUIT

CHANSONS POPULAIRES TURQUES

Recueillies

Dans les diverses provinces d'Anatolie avec une préface de

Djemat Rehid Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

Fascicule : III

ترتيب و تنظيم حق محفوظدر

استانبول

شهرزاده باشى : اوقاف اسلاميه مطبعه سى

١٩٢٧

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi

اشانول
وقار اللہ اللہ اللہ

جمل ايله متوالياً اظهار حیات ایدیور . بوندن باشقه او شریقلر همان متبادلاً شعره و تصویره عائد بر معنای نافذی ده محتویدرکه ذهنه معجزه کار لوحه لقا ایلر . خلق تورکولرمز بزی اکه زیاده بو صوک سبب طولایسیله علاقه دار ایتسه یریدر . و اصل تورک روحی اونلرک اولاننده آرانمایدر . زیرا خلق موسیقی عمومی و بناء علیه بوتون انسانیته شامل حسیاتی تبلیغ ایتدیکنندن هرملته خاص الوان فارقه بر طرف ایدلسه مختلف مملکتلرک فولکلورلری آراسنده کی حدود سیلنمش اولور . فی الحقیقه نشئه ، ألم ، حزن ، شطارت و هر نه شکلده اولورسه اولسون عشق و محبت - ماهیت اصلیه سی اعتباریله - دنیانک هر طرفنده عینی شیدر . آنجق هرملته کوره لونی ، «رتیم»ی وهوای محیطی ايله طرز تبلیغنده تنوع و خصوصیت پیدا ایدر . بزم موسیقیمزده بوله در؟ و اویله اولمایدر . اونکده لونی و «رتیم»ی کنندی طوراغندن قوبار؛ اقلیمک ، ضیاسنک تأثیرینه تابع اولور؛ مملکتمزک قطعات مختلفه سنده کی محیط ایچنده ، طاعلمزک ، اووالمزک ، اورمانلرمزک و دکزلرمزک الهاماتیله بسله نیر .

مستقبلک بسته کارلری اهتکدار پاله تلری فولکلورمزک لونی ، «رتیم»ی وهوای محیطی ايله زنگینلشدیردکاری آده بو ملته و بو خلقه مخصوص اویله قوتلی آثار موسیقیه وجوده کتیره بیلیرلرکه نجه ذی حیاتی اکه اوزاق قطعه لره قادر بایلیر ؛ و هر مملکتده تأثیر بدیی طوبولور . ده ای موسیقی صاحبی اولانلر مملکتک لون موسیقیسیله کنندی حسیاتی مزج ایدرک انافس آثار یارادرلر . شیمدیکی حالده بزم خلق تورکولرمز بر وجود متکمل درجه سنه کله مه مشدر ؛ هنوز حال ابتدائیده در . هر مکمل اثر صنعتک تابع اولدیی قوانین ثابت ايله ده ای آراسیتیناس ایده بیلمشدر ؛ « بولیفونی » یعنی اصوات مختلفه تک یکدیگر یله امتزاج و اتحادی - که هر اثر موسیقیده وجودی الزمدر - الوان موسیقیه یی شدتله تقویه ایدن اورکستراسیونله برابر وطبقی اونک کی بزم خلق تورکولرمزده هنوز جاری دکلدر . بوسبیله خلق مه لودیلرمزی ، شیمدیله ، آتیا آثار نفیسه ابداع ایتک ایچون انکشاف و توسعه محتاج برر فکر ، برر «نهم» ، برر موضوع کی قبول ایدنجه هبسنی حیرانیتله تقدیر ایدرز . زیرا بونلر حائر اولدقلری محیر و سالم بر قوه الهامیه ايله هوای صافی ، طوراغک قوقوسی ، آغاچلرک رایجه لرینی ، چیچکلرک نکه تنی ، طاع یا ماجلرندن دوکولن شالاه لرک سیریلکنی ، اسن روزکارلرک صداسنی ، سمانک رنگنی ، دهانه بیلیم ، هر شیئی فکر صنعته اخطار و اهدا ایدرلر . بوتون بر طبیعت محیطه کویونک یوره کنندن کان بوساده نغمه لوده مند مجدر . چونکه کویلو فکر لرینی و قلبنی اوستنده دوغدینی طوراغک شمیمپله طولدر ؛ حسیاتی ایسه کاملاً

تقریض

تکونی الزم اولان بویوک برشی واردرکه مطلقاً وجوده کله چکدر : تورک موسیقیه سی ؛ یعنی حسنک و بدایعک تقدیرنده عینی ایده آله ، دورلو دورلو اشکال ايله ابراز ایده بیلرک چکری مساعی بداعنده عینی تاقی به مالک بسته کارلر جمله سنک محصول دهائی اوله جق موسیقی انافس انارینک هیئت مجموعیه سی .

بوراده کی تاقی بی ایسه شویله خلاصه ایده بیلیرز :

هر اثر بداعت و طنمزک طوراغندن انتشار ایدن حرارتله جانلانه رق بوتون تورک ملته عائد حسیاتک ابدی افاده سی اولمایدر . بو هدف بردفمه اله ایدیلیرسه تورک موسیقیه سی طوغمش دیمکدر . بو طرز تفکر طوغری ایسه مستقبل موسیقیمزک مناسبی خلق تورکولرندن باشقه زده بوله بیلیرز؟ اونلر مملکتمزک ، ملتمزک و طنمزک روحیدر ؛ قلبمه حیات و یرهن حسلری اومه لودیلرده شایان حیرت بر وضوح و صمیمیتله بالخاصه تصنعدن بری اوله رق افاده ایدلمش بولیورز . استقبالک بوتون قوموزیتورلرینه مملکتمزک حسیاتی ترنم ایده بیلیمک ایچون بومنبعدن بول بول استفاضه ایتک کفایت ایدر .

نشئه ، ألم ، حزن ، شطارت « فولکلور » مزده بویوک بر قوت ، کنیش و سالم بر تبلیغ

خلق تور کولری اوزرنده نه طرزده چالشمق لازم کله جکسندن بحث ایتیموز. چونکه بونک بیکلرجه طریق وارد؛ حتی تحدیدی بیله ممکن دکلدر. یالکنز شونی سوبایه جکز که بوتور کولر، هر حالده آرمونیک مملودیدن انبائه اعتنا ایدمک شرطیه، یا ساده جه آرمونیزه ایدیلر؛ یا خود بر «تم» کی قوللایله رق شرح و توسیع اولونور؛ و یا خود بوتون بوتون شخصی موتیفلرله قاریشیدیریلر. بواج حالده شرفینک کندینه خاص اولان لونی، «ریم» بی طبیعتی محافظه ایتمک الزمدر. قونسرو اتوارمز اناطولی هوالری جم و تلفیق ایدرک ایلریده بئشه جک بسته کارلرک وظیفه سی تسهیل ایتمشدر؛ اونلریا یه جنی اثرلرک مالز مه سی مهیا بوله جقلدر. «خلق شرفیری مجوعه سی» تخصیصاً فول کلوری یک فیضانک اولان آیدن حوالیسته عاظمه لودیلردن تشکیل ایدیور. بو اثر تور کولرمزده «ریم» ک قوتی، انشادک وسعت و صحتی اثبات ایتمکده در. مثلاً ایکنجی مملودی اولان «اودونجیلر تور کوسی» تدقیق ایدرسه ک کوریزکه برنجی سطرده مملودینک سکینت و قوتی «اودونجیلر آمان داغدن اودون ایندیور» کله لری اوزرنده تماماً تقرر ایتدکنک نضکره تام موقننده اوله رق کلن بر «می دیه ز» ایکنجی سطرک ابتداسنه مصادف «کوزوم یاشی آمانک آمانده دهرمه نلری دوندوریر» جمله سنده انشاده حزین بر آغیرلق کتیریور که بونکه شایان نظر بر صحت و توازن انطباعی حاصل اولور. مجوعه ایچنده بونک کی برچوق مثاللر ده اوار. مثلاً دانس هوالرینک «ریم» ی ناقابل مقاومت؛ «سودا تور کوسی» کی بعض عاشقانه پارچه لرده نوازشکار؛ درین و تهییج. والخالص حس و تفهیم ایده بیلملر ایچون بو «اناطولی تور کولری» بر خزینه در. ایلروده کله جک داهی بسته کارلرک او قدر زنگین اولان بو عناصر بدیعی بی حسن استعمال ایله ابداع آثار ایتدکلری زمان بوتون دنیانک تقدیر و توقیرینه مظهر اولملری یالکنز ماملول دکل محققدر. و ایشته بو صورتله وجوده کله جک بلند و علوی آیده «تورک موسیقیسی» اوله جقدر.

استانبول قونسرو اتوارنده پیانو و قومپوزیسیون معلمی

جمال رشید

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi

ایچنده یاشادینی طبیعتدن منبعدر. آچیق، براق هوالر اوکا نشوه؛ بولانیق، یاغورلو و قتلر ایسه حزن و کدر کتیرر؛ و اوزمان بزه «بیک» عنوانی تور کو کی بوره ک بارجالایی و مع مافیله صاف نوحلر ترنم ایدر. کویلی، شرفیلرنده اضطراباتی تصویر ایتدیکی زمان نه دن متألم اولدیغی کندی کندینه صورار کی برتعجب صافیانه اظهار ایلر، حالبوکه کولدیکی زمان ترنمده آچیق و کینیش برمسرت نمایاندر. بزم او کوزل خلق تور کولرمزده آچی دوشونجه لرک بری یوقدر.

طبیعت بداعتک ملهم حقیقیسی اولدینی نظریه سنه کوره هر تور کومزده بر صنف دکلسه بیله بر موقع تعیین ایتمک ممکندر. مثلاً قره دکز حوزه سنندن کلن تور کولر کثیرالوقوع فورطنه لرک، شدتلی قیشلرک، صارب طساغلرک، عظمتلی وقاراکاق اورمانلرک تأثیری آلتنده علی العاده مقوم، آچیقلی و شدتلی اولور. (اوطاغلرک خروشان سیللری فورطنه لری، کیم بیلیر، نه فاجعه لره محنه اولمشدر؟) مع مافیله بوتور کولرده ینه دایماً برخنه نک انکشافی حسن ایدر، فقط بوتضادیده سریع الزوال اولسی سببیه ینه مؤلم بولورز. ایلیم تور کولرده حسن ایتدیکمز آتی شطارتلردن تحصیل ایدن بوتضاد بعض تابولورده قیر و سیاه رنگلر آراسنده کورونون مثلاً قرمیزی بررنگلک و بردیکی تأثیری حائر در. معلومدر که رسمده و شعرده اولدینی کی موسیقیده ده تضاد ک کوزل تأثیرلر پیدا ایدن برصنعتدر.

ینه مثلاً بحر سفید الهاماتندن اولان تور کولرده کی حیات شن بر اقلیمک، آچیق برکونشک، صاف برسای لا جور دینک تأثیری آلتنده دایماً بدیع و لطیفدر. بوتور کولرده شمیم سودا کاری انسانی مست ایدن بیکلرجه چیچکلرک رنگ و بوینی طویارز؛ بو تأثیر ایله قلب مسرور، فکر شوخ، روح صاف اولور. مع مافیله بومه لودیلرک بعضلری حزین برکولکه ایله آلوده در. نشئه ایچنده حزند حاصل اولان بو حسن تضاد بوقاریده کی سوبله دبکمز ألم آراسنده نشاطدن متولد تضادک ترتیب اعتباریله عکسی فقط ماهیت بدیعه جهنیه عیندر.

مرکزی اناطولینکده براق و خفیف هوای نسیمیسی اورالردن کلن تور کولرده محسوس اولور. جنوبه طوغری کیدلرکجه یاقلاشان چوللرک، قورشون کی آغیر کونشک تأثیری طوبولور. انجای وسیع نیک مستوی و چپلاق خطوطی، دوز اقلری اوتور کولرک دایماً یکنسق اولان حرکت موسیقی سنده مرئی کیدره.

بو طوبوراغه خاص بر اثر موسیقی ابداع ایتمک عزمنده اولان هر بسته کاره خلق تور کولرمزده مبدول اولان بولونلر، بو «ریم» لری یکنه مطمح نظر اولمیلدر. تور کولرینی خلق ایدن کویلی، حسیاتی ایچنده یاشادینی محیطه تطبیق ایتدیکی کی بسته کارده افکار و حسیاتی او «فول کلور» ک ضیاسیله تنوپر ایتلیدر که «تورک اثر موسیقیسی» حاصل اوله بیلسین.